

Obsah

Použité zkratky	11
Transliterace hebrejské abecedy	13
Předmluva	15
Úvod	17
I. Stanovení problému	17
II. Důležitost datování Sitz im Leben	18
III. Stručný přehled dějin výkladu knihy Daniel a jednotlivé interpretační školy	20
A. Dějinný přehled interpretace	20
1. Kumrán	20
2. První kniha Makabejská	20
3. Jiné staré spisy	21
4. Nový zákon	21
a) Ježíš a kniha Daniel	21
b) Petr a kniha Daniel	22
c) Pavel a kniha Daniel	22
d) Epištola Židům, Lukáš a Juda a kniha Daniel	22
e) Zjevení Jana a kniha Daniel	22
5. Josephus Flavius	23
6. Talmud	23
7. Porfýrios	24
8. Křesťanští vykladači	24
a) Do reformace	24
b) Reformace	25
c) Osvícenství a nová doba	26
B. Výkladové školy	30
1. Kontinuální škola	30
2. Preteristická škola	30
3. Futuristická škola	31
Kapitola 1 – Analýza a hodnocení argumentů makabejské teze	35
I. Historické argumenty	36
A. Historické nepřesnosti (ve vztahu k chronologii a osobám)	36
1. Daniel 1,1	36
a) Vztah mezi Da 1,1 a Jr 25,1	36
b) Byl Nebúkadnesar v roce 605 př. Kr. v Jeruzalémě?	39
2. Nebúkadnesarova stavební činnost	42
3. Nebúkadnesarovo šílenství a „Nabonidova modlitba“	44
4. Belšasar jako poslední král Babylona	48
a) Byl Belšasar skutečně králem Babylona?	48

b) Byl Nabonid v době pádu Babylona ve městě?	50
c) Daniel jako „třetí“ v babylonském království	51
5. Nebúkadnesar jako „otec“ Belšasara	51
6. Darjaveš médský	52
a) Biblická data o Darjaveši médském	52
b) Stanovení problému	52
c) Identifikace Darjaveše médského	53
aa) Darjaveš jako Astyagés	53
bb) Darjaveš jako Kyaxares II.	53
cc) Darjaveš jako Kýros	54
dd) Darjaveš jako Kambýses	54
ee) Darjaveš jako Gubaru, guvernér z Babylona	55
ff) Darjaveš jako Gubaru, guvernér z Gutium	55
B. Postavení v hebrejském kánonu	58
C. Pozdní literární doložení (Daniel a Ecclesiasticus)	62
D. Znalost knihy Jeremjáš	63
Řecké přídavky k Danielovi (exkurz)	64
II. Lingvistické argumenty	65
Stanovení problému	65
A. Termín „kasdím“	66
B. Hebrejščina knihy Daniel	67
C. Slova perského původu	68
D. Slova přejatá z řečtiny	69
E. Aramejščina knihy Daniel	72
F. Dvojjazyčnost knihy Daniel	76
III. Teologické argumenty	78
A. Rozvinutá angelologie	78
B. Učení o vzkříšení	82
C. Vyhybání se jménu Jahve	84
D. Půst a modlitební zvyky	85
IV. Literární argumenty	86
A. Apokalyptika a pseudonymita	86
B. Definice apokalyptiky a její charakteristika	89
1. Rozdíly mezi apokalyptikou a knihou Daniel	92
2. Společné rysy apokalyptiky a knihy Daniel	93
3. Specifické rysy danielovské apokalyptiky	94
a) Kontinuální pohled na dějiny	94
b) Eschatologický důraz	94
c) Vertikální rozměr	94
d) Motiv vzkříšení	95
C. Kořeny a doba vzniku danielovské apokalyptiky	96
D. Přehled a rozdělení apokalyptické literatury	99
V. Exegetické argumenty	102
A. Čtyři světové říše	102
1. Provenience schématu čtyř světových říší	102
a) Texty perského původu	102
b) Text Aemilia Sury	102
c) Text čtvrté knihy Sibyliny	103
d) Text řeckého básníka Hésioda	103
e) Text Hérodota	103

..... f) Text babylonského původu	103
..... 2. Sukcese čtyř království a jejich identifikace	105
..... B. Daniel 11 a makabejská teze	108
..... C. Malý roh jako Antiochos IV. Epifanés	112
..... 1. Argumenty ve prospěch identifikace malého rohu s Antiochem IV. Epifanem ...	113
..... 2. Argumenty v neprospěch identifikace malého rohu s Antiochem IV. Epifanem..	113
..... a) Doba jeho činnosti	113
..... b) Jeho původ	114
..... c) Místo jeho činnosti	115
..... d) Jeho povaha	116
..... e) Jeho konec	116
Kapitola 2 – Jednota knihy Daniel a její struktura	117
I. Tři skupiny učenců	117
II. Důvody pro jednotu knihy Daniel	120
A. Další kapitoly předpokládají znalost dřívější látky	120
B. Společné téma knihy Daniel	120
C. Chronologické údaje	123
D. Jedinečné stylistické rysy	123
E. Da 7 propojuje celou knihu	123
..... 1. Vztah mezi Da 7 a Da 2	124
..... a) Podobnosti těchto dvou kapitol	124
..... b) Rozdíly mezi Da 2 a Da 7	124
..... 2. Vztah mezi Da 7 a Da 8	125
F. Speciální literární rys knihy - chiasmus	128
G. Lineárně paralelní struktura knihy	131
H. Symetrická struktura	133
I. Progresivní paralelizmus	133
Kapitola 3 – Argumenty ve prospěch exilní teze	135
I. Nepřesvědčivost makabejské teze	135
A. Historická věrohodnost knihy	135
B. Lingvistické argumenty	136
C. Aramejščina knihy Daniel je východního typu	136
D. Teologie knihy Daniel je propojena s prorockými knihami	136
E. Vznik danielovské apokalyptiky v 6. století př. Kr.	136
F. Navázání na babylonskou tradici	137
G. Exegetické argumenty vedou za makabejskou dobu	137
II. Tradiční datování synagogou a církví	137
III. Atmosféra knihy Daniel neodpovídá makabejské době	138
IV. Vnitřní svědectví samotné knihy	139
V. Rukopisy od Mrtvého moře hovoří ve prospěch exilní teze	139
VI. Způsob datování vidění	141
VII. Označení kalendářního měsíce číslovkou	142
VIII. Svědectví Ježíše Krista (Nového zákona)	143
Kapitola 4 – Ukázka interpretace oddílu Da 9,24–27 jednotlivými výkladovými školami.....	145
I. Přehled hlavních typů interpretace	146
A. Symbolický výklad	146
B. Dispenzacionalistický výklad	148
C. Historicko-kritický výklad	151
D. Historicko-mesiášský výklad	156
II. Literární struktura Da 9,24–27	165

A. Celková poetická struktura	165
B. Poeticko-verbální struktura Da 9,24–27	166
C. Vztah mezi Da 9,24; 9,25–26 a 9,27 podle Payna	167
D. Literární struktura a přehled Da 9,24–27	168
E. Chiastická struktura Da 9,24–27	171
F. Rozbor poetické, literární a chiastické struktury Da 9,24–27	171
III. Stručný výklad Da 9,24–27 (s přihlédnutím k historicko-mesiášskému výkladu)	173
A. Úzký kontext Da 9,24–27	173
B. Mesiášskocentrický (kristocentrický) výklad Da 9,24–27	175
1. Výklad 24. verše	175
a) k ukončení vzpoury	175
b) ke skončení hříchů	175
c) k usmíření viny	176
d) k uvedení věčné spravedlnosti	176
e) ke skončení vidění a proroka	176
f) a k pomazání svatyně svatých	178
2. Výklad 25. verše	178
a) od vyjití výpovědi o navrácení a vybudování Jeruzaléma	178
b) až k Mesiáši Vévodovi uplyne sedm týdnů a šedesát dva týdnů	179
c) znovu bude vybudováno náměstí a příkop	179
3. Výklad 26. verše	179
a) a po šedesáti dvou týdnech zabit bude Mesiáš a nebude nikdo pro něj	179
b) a město i svatyni uvrhne do zkázy lid Vévody, který přijde	179
c) jeho konec bude v povodni a až do konce bude válka	180
d) je rozhodnuto o zpusťování	180
4. Výklad 27. verše	180
a) a upevní smlouvu s mnohými v posledním týdnu	180
b) a v polovině toho týdne zapříčiní zastavení oběti a obětního daru	181
c) a na křídle ohavností přijde pustošitel	181
d) dokud se nevyleje na pustošitele stanovená zkáza	182
C. Da 9,24–27 a Nový zákon	182
D. Teologie Da 9,24–27	184
1. Teologie smlouvy	184
2. Teologie času	185
3. Kristologie a soteriologie	186
4. Teologie zodpovědnosti	186
5. Eschatologie	186
Závěr	188
Literatura	191